

Pořad ekumenické bohoslužby s připomínkou křtu

A. Vysvětlení

Bohoslužba se koná na podzim (4. neděle v září), z podnětu ERC. Předložený liturgický formulář je soustředěn k připomínce křtu podle liturgie, kterou přijal český synod církví leuenberského společenství. Křestní tematika ovšem v tomto případě zůstává bez vztahu k období liturgického roku - z tohoto hlediska by bylo mnohem vhodnější uspořádat tuto bohoslužbu například v souvislosti svatodušních svátků či trojiční neděle.

Liturgický formulář je koncipován podle obvyklé podoby bohoslužby slova, vlastní úkon připomínky křtu je zařazen v bezprostřední návaznosti na kázání - stojí tak na místě vyznání víry, které v něm ostatně má ústřední místo. Vzájemné uznání křtu, a tedy přihlášení se k jednotě církve je možno vyjádřit také symbolicky. Základním vyjádřením tohoto vzájemného uznání křesťanů může být pozdrav „Pokoř tobě, bratře/sestro“ doprovázený podáním ruky, případně políbením, k čemuž liturg na příslušném místě vyzve. Nebo je možno využít symboliku světla, která je se křtem tradičně spojena, například takto: v úvodní části bohoslužby je na oltáři (stole Páně) rozsvícena svíce (nejlépe paškál, pokud jej hostitelská církev užívá), účastníci bohoslužby dostanou při vstupu do shromáždění každý malou vlastní svíčku. Po obnově křestního závazku členové shromáždění postupně jeden druhému svíčky rozsvítí - začne liturg: zapálí si svíčku od hlavní svíce a tou pak rozžne svíčku někomu dalšímu ze shromáždění, ten dále svému sousedu atd. Vyjádří se tím vzájemná sounáležitost církve a motiv tradice víry - předávání svědectví. Rozsvícení svíce sousedu je možno také doprovodit pozdravem „pokoř tobě, bratře / sestro,“ shromáždění může při tom zpívat společnou píseň, nebo může být předčítán vhodný text z Písma (jak je tomu v předkládaném formuláři).

Při přípravách bohoslužby bude patrně třeba pořad přizpůsobit místním podmínkám, zejména pokud se týká písní, obsahu modliteb - zvláště přimluvné, či podoby symbolického úkonu, případně i čtení z Písma (viz část C). V rámci příprav je také záhodno domluvit účel společné sbírky (která může být nezanedbatelným znamením jednoty).

Na jednotlivých částech bohoslužby se budou podílet zástupci zúčastněných církví, jak je při ekumenických bohoslužbách obvyklé. Je vhodné, aby shromáždění předsedal duchovní hostitelské církve (té, v jejíchž prostorách se bohoslužba koná), jemu přísluší zejména vstupní pozdrav a závěrečné požehnání, kazatel by naopak měl být z hostujících. Předpokládá se, že účastníci bohoslužby budou mít k dispozici její psaný pořádek uvádějící odpovědi shromáždění.

K obecnému poučení doporučujeme *Příručku pro ekumenické bohoslužby* od Pavla Filipiho, vydala Ekumenická rada církví v ČR 1991.

B. Pořad bohoslužby

P: = předsedající liturg

L: = liturg (kromě předsedajícího se počítá s více liturgy podle místní situace, kteří se o jednotlivé části bohoslužby podělí)

S: = shromáždění

Vstupní pozdrav

P: Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého buď se všemi námi.

S: Amen.

Společná píseň

Úkon kajícínosti

L: (poslyšme svědectví žalmisty:) **1. čtení z Písma:** Ž 106,1-23.43-48

L: (modleme se:)

Hospodine, Bože věrný, ty jsi od počátku vedl a opatroval svůj lid, navzdory jejich nevěrnosti a nestálosti jsi jim dosvědčoval svou lásku. I my jsme to poznali. Ze všech národů sis shromáždil církve, z temnot marnosti jsi každého z nás přivedl do podivuhodného světla naděje, kterou jsi vzkříšením Kristovým otevřel. Dal jsi nám zakusit osvobozující moc svého slitování, poznali jsme už také nebezpečí i nesmyslnost sobectví a nenávisti.

Přesto i nyní před tebe předstupujeme se svými vinami. Vyznáváme, že nejsme lepší než naši otcové, než ti, s nimiž ses trápil v předešlých generacích. Dals nám Ducha svobody, ale my si svobodu bereme za příležitost k prosazování sama sebe. Zahnuješ nás svými dary, ale my lhostejně míváme příležitosti k jejich užití, jindy si je usurpujeme jen pro sebe a povyšujeme se nad druhé, jako bychom je nebyli dostali bez svých zásluh. Přijals nás za své syny a dcery, my si však chceme sami vybírat, koho přijmeme za bratry a sestry. Dáváš nám zvěstovat své odpuštění, ale my je činíme nevěrohodným před druhými i sami před sebou svojí nesmířlivostí. Tys nás ve křtu učinil součástí svého těla, my však jeho jednotu zastíráme a popíráme.

Kdo se k tomuto vyznání kajicně připojuješ a sebe i své bratry a sestry odevzdáváš moci Božího slitování, vyznej to slovy: Pane, smiluj se -

S: Pane, smiluj se

L: Kriste, smiluj se

S: Kriste, smiluj se

L: Pane, smiluj se

S: Pane, smiluj se

L: Pane, prosíme, nehleď na naše viny, ale rozpomeň se na svého Syna Ježíše Krista, kterého jsi vydal pro naše přestoupení a vzkřísil pro naše ospravedlnění.

S: Amen.

Společná píseň (prosba o Ducha sv.)

2. čtení z Písma (epištola:) Ř 8,1-11

(Krátká společná píseň jako **zpěv před evangeliem** - aleluja)

3. čtení z Písma (evangelium:): J 3,1-15

Kázání

Připomínka křtu

Oslovení

L: Milé sestry a milí bratři v Kristu! Ve křtu nám Bůh stvrdil svou odpuštějící milost. Přijal nás za své syny a dcery, učinil nás údy Kristova těla. Kristovo vzkříšení nám učinil novým narozením k živé naději. Svým Duchem svatým nás vybavil k novému životu. Ve křtu jsme spojeni v jedno tělo, v jednu Kristovu církev, k poslušnosti a následování jednoho Pána. Tak Pán daroval své církvi jednotu, k níž se - navzdory všemu, co nás pro náš hřích rozděluje - hlásíme, když se hlásíme ke svému křtu. Připomeňme si nyní společně a každý sám za sebe svůj křest, jeho zaslíbení i jeho závazek.

Vyznání víry

L: Vyznejme nejprve svoji víru podle apoštolského vyznání, které nás spojuje s křesťany přes hranice míst i věků:

Věříš v Boha?

S: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země.

L: Věříš v Ježíše Krista, Božího Syna?

S: Věřím v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé.

L: Věříš v Ducha svatého?

S: Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, společenství svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení těla a život věčný.

Amen.

[Poznámka: tento způsob vyznání víry předpokládá, že bude shromáždění předem vysvětlen, případně že shromáždění bude mít k dispozici psaný pořad bohoslužby. V případě nutnosti lze tuto část koncipovat opačně: liturg přednese ve formě otázky příslušnou část vyznání a shromáždění se připojí prostým „věřím.“]

Obnova křestního závazku

L: Jsme Kristovi povolání. Tomuto povolání máme dělat čest způsobem svého života. Své rozhodnutí a odhodlání dát se vírou v Krista vést si nyní připomeňme a vyznejme je.

Byli jsme v Kristu povolání ke svobodě, abychom se už nemuseli dát ovládat svým sobectvím. Zřikáš se tedy znovu zla a chceš i nadále zápasit se svody hříchu a spoléhat se při tom na Kristovo vítězství?

S: Chci, s pomocí Ducha svatého.

L: Byli jsme povoláni na cestu Krista Ježíše. Chceš ho tedy i dále následovat ve smíření, trpělivosti a službě, odpouštět druhým tak jako Bůh v Kristu odpustil tobě, přemáhat zlé dobrým a spoléhat se při tom na Kristovu spravedlnost?

S: Chci, s pomocí Ducha svatého.

L: Byli jsme povoláni do společenství Kristova těla. Chceš vůči svým nejbližším bratřím a sestrám i vůči křesťanům jiných církví usilovat o zachování jednoty Ducha ve svazku pokoje, a spoléhat se při tom, že Kristova milost a sláva bude jednou zjevena všemu stvoření?

S: Chci, s pomocí Ducha svatého.

Symbolický úkon

[Od svíce na oltáři či stole Páně rozsvítí předsedající svoji malou svíčku, tou rozzně svíčku dalším liturgům a ti pak dále postupně ve shromáždění.

Nahlas je předčítáno z Písma: Ef 1,3-14 (možno číst i dále).

Může se případně dít i v tichosti či s hudebním doprovodem, pak je vhodné při předávání světla předat také pozdrav: „Pokoj tobě!“. K tomu je třeba shromáždění vyzvat.]

Modlitba

L: Bože milostivý, přijmi, prosíme, toto naše vyznání, ujmi se svým svatým Duchem našeho odhodlání, ve své věrnosti přemáhej naši nedostatečnost a zachovej nás ve víře spolu se všemi, kdo ti patří, až do onoho posledního času, kdy zjevíš své spasení. Tobě, Bože, spolu se Synem, v jednotě Ducha svatého, buď sláva nyní i vždycky. Amen.

Sbírka + společná píseň

Oznámení

Přímluvná modlitba

[Připravená s ohledem na konkrétní situaci a potřeby času a místa, nejlépe litanická (jednotlivé prosby mohou přednášet různí účastníci shromáždění, shromáždění se připojuje společným zvoláním, např. „Prosíme tě, vyslyš nás!“ či „Pane, smiluj se!“), zakončená

modlitbou Páně

(Společná píseň)

Požehnání a propuštění

P: Sám pak Bůh pokoje necht' vás cele posvěti a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolal on to také učiní.

Jděte v radosti, ve jménu Páně.

S: Amen.

C. Alternativní čtení

Při výběru čtení je třeba dbát na jejich vzájemnou souvislost. Za hlavní čtení (určující výběr ostatních) budiž považováno to, které je základem kázání. Ve výše předloženém liturgickém pořádku je starozákonní čtení (žalm) využito v úkonu kajícího, výběr jiného starozákonního čtení by si patrně vyžádal změnu také v této části.

Alternativně lze vybírat např. z následujících biblických oddílů.

Starý zákon:

Nu 11,10-17.24-29

Jl 3,1-5

Ž 98

Iz 44,21-26

Epištola:

Ga 3,26-29

Ef 2,1-10 (11-22)

Ef 4,1-6

1K 12,12-26

Ř 6,1-11

Ř 8,12-17

Evangelium:

Mt 3,1-6.13-17

J 15,1-11

Mt 28,16-20